

متن پرسش

سلام علیکم. استاد گرامی یک تفکر هست که به خداوند به دید یک معمار می نگرد یعنی جهان را بنا کرد و خودش کنار نشسته و تفکر دوم این است که خداوند جهان را بنا کرد و یک سری سنت گذاشت و طبق همان سنتها جهان پیش می رود و تفکر سوم این که خداوند جهان را خلق کرد و هر لحظه در حال تدبیر کردن است و در هر صحنه فعالانه حاضر است. استاد کدام یک از این سه به حقیقت نزدیکتر است؟ چرا؟ چگونه می شود ثابت کرد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: وقتی متوجه باشیم خداوند «وجود» مخلوقات را می دهد نه این که مثل یک بنا مصالح عالم را شکل داده، متوجه می شویم وقتی رابطه‌ی بین علت و معلول وجودی باشد یعنی معلول وجود نازله‌ی علت است و به عبارت دیگر معلول تجلی علت می باشد در این حالت جز نگاه سوم آن دو نگاه دیگر غلط خواهد بود. این را می توانید در مباحث برهان صدیقین دنبال کنید. به گفته‌ی شهید مطهری مشکل فیلسوفان غرب که عموماً دو نظر اول مربوط به آنان است، این می باشد که آن‌ها جز برهان نظم دلیل دیگری برای ارتباط خدا با عالم نمی شناسند. موفق باشید